

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΣ

Εγκριμένον υπό του Υπουργείου της Παιδείας ως ελεύθερον ανάγνωσμα δι' ελευθέρην γένεσιν τῆς Σχολεία (1932).
Τιμηθέν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ 1945
Διὰ τοὺς δεκά μῆνας (Μάιος - Δεκέμβριος)
Δρ. 1300 Κατὰ τετραμηνίαν Δρ. 700.
Κατὰ φύλλον Δρ. 50.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΥ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Ἀποστολῆς: «Πῶς τὸ περιοδικόν «**Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ**», ἔδος Γ' Σειτημβρίου, ἀριθ. 28 — Ἀθήνας». Τηλέφ. 56.386

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { **ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ 1945
Ἐξαιρετικῶς, ἀπειρὴ ἀρχίζει τὸν Μάιον, διὰ περιλήψεω φυλλάδια, δώδεκα σελίδα ἢ ὀκτασέλιδα, ἑκάτω μόνον μῆνων.
Παλαιὸι τόμοι, ἀριθμοὶ, τιμῆντα ἀπὸ Δρ. 1500 ἕως τοῦ 500 ἀνο. — Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ κατὰ φύλλον ἀποκτᾷ προνόμιον συνδρομητοῦ λαμβάνων ψευδώνυμον δι' ἄλλον ἐπί τοῦ ἐκεί αλληλογρῆ Δρ. 200

Περίοδος Γ' — Τόμος Ιος Ἀθήναι, 26 Μαῖου 1945 Ἔτος 67ον — Ἀριθ. 4

Μυθιστόρημα ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

ΠΡΟΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

— Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΙΟΥΑΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον)
Δὲν θὰ μιλῶσω γιὰ τὰ τόσα λαχρῶνικα ποὺ τόσο πλούσια τὰ βρίσκει κανεὶς στὸ ὄρατο μας κλίμα. Πρέπει ὅμως νὰ πῶ δυὸ καλά λόγια γιὰ τὰ θαυμάσια φρούτα μας, τὰ σῆκα τὰ σταφύλια, τὰ ἀγγούρια καὶ τὰ μήλα τῆς Εὐβοίας, τὰ κισθώνια τῆς Κορίνθου, τόσο γλυκὰ ἀπὸ στόμα, ὅσο ἔξοχα στὴν ὄψη, καὶ τὰ μύγδαλα τῆς Νάξου, περίφημα σ' ἔλη τὴν Ἑλλάδα.

Ὅσο γιὰ τὸ ψωμί, ἡ γλύκα του καὶ ἡ νοστιμάδα του δὲν λέγονται. Πόσες φορές με πόνο θυμάμαι τὴ λιτὴ τροφή των παιδικῶν μου χρόνων! Ἦναι καλὸ κομμάτι ἀπαρέντιο ψωμί, λίγα μύγδαλα, σῆκα, ἓνα μήλο, ὑπάρχει νοστιμότερο φαγητό. Ποιὸ δὲν θὰ ξαναβρῶ τὸ ψωμί ποὺ ἔτρωγα στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου. Καὶ τὰ γλυκίσματα ποὺ παρουσιάστηκαν ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὸ τραπέζι, με πόση εὐχαρίστηση θὰ τὰ τραγάνιζες, Ἡρδίκια! Ἦθελα νὰ μποροῦσα νὰ σᾶς χαρίσω, παιδιὰ μου, ἓνα ἀπὸ τὰ σχοινόπλεκτα ἐκεῖνα καλαθάκια, γεμάτα ἀπὸ γλυκίσματα ἑδικά μας, ἴδια μ' ἐκεῖνα ποὺ τόσο συχνὰ μοῦ ἔφερνε ἡ καλὴ μου μητέρα ὅταν ἦμουν μαθητῆς στὴν Ἀθήνα. Ἐκεῖνα τὰ ψωμάκια τῆς Καππαδοκίας, ζυμωμένα με ἀλεύρι, γάλα, λάδι καὶ ἀλάτι, τὰ τόσο ἐλαφρὰ ἐκεῖνα, στρογγυλά παστέλια, ποὺ τρώγονται ζεστά ζεσταθκαί ζυμῶνται με σουφλάι, μέλι καὶ λάδι, τὰ παστιτσάκια τὰ ζυμωμένα καὶ γεμισμένα με ζου-

μι καὶ κρέας, ἀπὸ καλοθρεμμένη ἔρνηθα τὰ σκέτα κουλούρια τὰ ζυμωμένα με μέλι καὶ γάλα, καὶ οἱ τυροπιττες ἀπὸ τυρὸ καὶ λάδι. Ἀκόμη καὶ τὰ ἐλαφρότατα ἐκεῖνα γλυκὰ τὰ καμωμένα με φύλλο καὶ με γέμιση ἀπὸ σαχαρωμένα φρούτα. Καὶ τ' ἄλλα τὰ παραγεμισμένα με σταφίδες καὶ μύγδαλα, καὶ σὸ τέλος τὰ μασουράκια τὰ ἐλαφρὰ σὰ φύλλο παπύρου, ποὺ τρώγονται μουσκεμένα μέσα στὸ κρασί. Τίποτ', πιστέψτε με ἀπὸ τὰ ἐκλεκτὰ αὐτὰ δὲν εἰλεψε ἀπὸ τὸ συμπόσιο ποὺ ἔδ-

«Κοτταζε, Παρά, ἡ Ἀκρόπολις!»

θηκε γιὰ νὰ τιμηθῇ ὁ μικρὸς Πρῶας. Ὅπως δέβατα θὰ τὸ φαντάζεστε, τὸ κρασί ἔτρεξε ἀφθονο. Κρασί τῆς Κορίνθου, ἀσπρο κρασί τῆς Μέντης καὶ κρασί τῆς Νάξου ποὺ μοιάζει με τὸ νέκταρ τῶν θεῶν, καὶ τέλος κρασί σαμιώτικο, ὁ βασιλιάς τῶν κρασιῶν, κατὰ τὴ γνώμη μου.

Στὸν τόπο μας ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ συγκερασοῦν τὸ μαστὸ με μέλι καὶ γυλὸ ἀπὸ ἀλεύρι, ἢ νὰ τὸν ἀρωματίσουν με ρίγανη, κυδώνια, ἄνη καὶ διάφορα ἄλλα μυρωδικὰ. Ὁ πατέρας μου ἔλεγε συχνὰ πῶς τοῦ ἄρεσε κάθῃ φορὰ πρὸ ἀνόγειε τὸ κρασί του, νὰ νιώθῃ τὴν εὐαϊδιὰ τοῦ μενεξέ καὶ τοῦ τριαντάφυλλου. Μὰ ὥστόσο δὲν ἤθελε ἡ μυρωδιὰ τῶν λαυλουδιῶν νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸ ἰδιαιτερο ἀρωμα τοῦ σταφυλίου.

Ὁ παππούς μου, σύμφωνα με τὴν παλιά του πεῖρα, εἶχε συμβουλευθεῖ τὸν πατέρα μου νὰ ἀνακατέψῃ λίγη θάλασσα μέσα στὰ πιθάρια με τὸ κρασί. Αὐτὸ συγκρατεῖ τὴ μεθυστικὴ δύναμη τοῦ κρασιῦ. Ἀλλὰ τὸ συγκέρασμα πρέπει νὰ γίνεται με πολλὴ μεγάλη προσοχή. Ἐνα μέτρο θαλασσινὸ νερὸ, συμβούλευε ὁ Πατριῶν, ἀναλογεῖ με πενήντα μέτρα κρασί.

Στὸ τραπέζι ἦταν τόσο ἀφθονο τὰ φαγητὰ, ποὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ μισὰ θὰ πῆγαιναν χαμένα, ἂν δὲν ἦταν ἡ ἀρχαία συνήθεια ποὺ ἔδινε τὴν ἀδειὰ στὸν καθένα νὰ διαλέγῃ ἀπ' ἐκεῖνα ποὺ τοῦ ἄρεσαν καὶ νὰ τὰ παίρνῃ μαζί του γιὰ νὰ τὰ στέλνῃ στὴν σκευηνεία τοῦ ἡ στοῦς φίλους του.

Τὴν ὄρα ποὺ κάναμε νὰ τελειώσῃ τὸ συμπόσιο, ἕνας ἔφηβος, ὁ Καλλικλῆς, πήρε τὴ λύρα τοῦ καὶ τραγοῦδησε τὴ γέννησή μου καὶ τὴ χαρὰ ποὺ

γεννούσε σ' όλους ή εύτυχιόμένη τούτη μέρα. Μετά τόν πρώτο, δλοι δσοι ήξεραν τή θεία τέχνη του τραγουδιού άκούστηκαν με τή σειρά τους. Ύστερα οι πιο νέοι σηκώθηκαν από τό τραπέζι και άρχισαν νά χορεύουν, ενώ οι δούλοι μάζευαν όσα φαγητά είχαν άπομείνει. Οι ήλικιωμένοι και οι γέροι, καθισμένοι γύρω-γύρω, παρακολουθούσαν τις διασκεδάσεις τών νέων, συζητώντας ειρηνικά.

Στό τέλος, άφου έκαναν με τελευταία σπανδή στον Άγαθό Δαίμονα και στο Δία Σωτήρα, οι φίλοι μας γύρισαν στα σπίτια τους, με χίλιες εύχες για τήν εύτυχία μου.

Η άνατροφή του Έλληνόπουλου, παιδιά μου, άρχισε εύθύς από τή στιγμή που γενιόταν για να τελειώσει όταν θα έκλεινε τα είκοσι του χρόνια. Πρώτη φροντίδα τών γονέων μου ήταν να κάνουν τό παιδί τους γαρδ. Και για τό σκοπό τούτο, ούτε κόπους λογάριζαν ούτε χασομέρια. Η μητέρα μου, ή γλυκειά Φαιδίμη, και ή γιαγιά μου, ή αυστηρή Κορνήθω, είχαν άφοσιωθεί άποκλειστικά στη δική μου τήν άνατροφή. Τό παιδί, ώπου να γίνη πέντε ετών, έχει τέτοια ανάπτυξη, ώστε τό ύψος που παίρνει μέσα σ' αυτά τα πέντε χρόνια δεν τό παίρνει σε άλλα δεκαπέντε, λένε οι φιλόσοφοι. Μόλις μπήκα σε σταθμό στα πόδια μου ή μητέρα μου, κατόρθωσε να με κάνει να περπατήσω και συχνά ο πατέρας μου μου ζωγράφιζε εκείνη τή σκηνή: "Εγώ όρθός, δλόγυμος, μην έχοντας τίποτε άλλο επάνω μου παρά μονάχα ένα γαϊτάνι με φυλαχτά διάφορα, τρικλιζώντας με τ' άδύνατα ποδιάράκια μου, ενώ ή Φαιδίμη και ή Κορνήθω γονατισμένες με φώναζαν κοντά τους κι εγώ ανάμεσα στις δύο δεν ήξερα κατά πόσο εύκλινητό από μένα—πηδούσε ως επάνω στους ώμους μου και με τρόμαζε με τις φωνές του. Πότε-πότε έχανα τήν ισορροπία μου, έπεφτα και ή Φαιδίμη με τήν Κορνήθω έτρεχαν για να με σηκώσουν, ενώ ο Πυρρός έδρισκε τήν εύκαιρία που ήμουν πεσμένος κάτω, για να μου γλύψει τό πρόσωπο με τήν τριαντάφυλλα γλωσσίτσα του. Ύστερα από λίγο έμαθα να περπατώ. Τότε ή μητέρα μου, εξακολουθώντας τήν άνατροφή μου, με συνείθισε να τρώω άπ' όλα τα φαγητά όσα μου έβγαζε μπροστά μου, και τα πιο φτωχικά τό ίδιο όπως και τα πιο πλούσια. Με συνείθισε να μεταχειρίζομαι τό άριστερό μου χέρι τό

ίδιο σχεδόν όπως και τό δεξί. Να μην κλαίω δίχως άφορμή. Ποτέ να μη φαντάζομαι πως θα μπορούσα να έπιτύχω εκείνο που ήθελα με φωνές και με θυμούς· να μη φοβάμαι τό σκοτάδι· να σιχαίνομαι τό ψέμα περισσότερο από κάθε άλλο πράγμα. Πάντοτε θα θυμάμαι τήν άγανάκτηση τής μητέρας μου τήν ήμέρα που άκουσε μια παραμύθια να λήη σε παιδάκι που φύλαγε, πως για να τό τιμωρήσουν οι θεοί τό είχαν κάνει να πύση και να στραγγαλίση τό πόδι του... Ποτέ εκείνη δεν ήθελε να μεταχειριστή τέτοια μέσα για τήν άνατροφή μου.

Από τα μικρά μου χρόνια συνείθισα να κοιμάμαι στο πιό σκληρό στρώμα, να κάνω ψυχρολουσία χειμώνα και καλοκαίρι από τό κεφάλι ως τό πόδια, να είμαι υπάκουος και θαρρατός, να σέβουμαι τους ήλικιωμένους, να φέρουμαι καλά στα ζώα, στα πλάσματα τα πιο άδύνατα από μένα.

Όπου να γίνω πέντε ετών, δεν έκανα τίποτε άλλο παρά να περνώ όλη μου τήν ήμέρα με παιχνίδια. "Α, παιδιά μου, τί ώρατα που έπαιζα κάτω από τήν άγρυπνη ματιά του παππού μου με τή παρέα του Πυρρού, του άγαπημένου μου συντρόφου! Τί όρμούς, τί κυνήγητά που κάναμε με τό σκυλί μου! Πως παραβγαίναμε, ποιος θα πηδήση καλύτερα από τόν άλλον τους σφίρους από τα χόρτα, τους φράχτες, πως κυλούμαστε στη σκόνη, πως ξανασηκωνόμαστε πάλι χωρίς να έχουμε πάθει τίποτε. "Αλήθεια, άπ' όλους τους συντρόφους τών παιχνιδιών μου, εκείνον που θυμάμαι πάντοτε με τήν πιό τρυφερή νοσταλγία είναι ο Πυρρός.

Όσοσο οι άγαπημένοι μου γονείς συζητούσαν συχνά μεταξύ τους για τό μέλλον μου. Η μητέρα μου έπιθυμούσε να μεγαλώσω κοντά της και να γίνω κι' εγώ ένας άπλος γεωργός σαν τόν πατέρα μου, τόν παππού μου, και όλους μου τους προγόνους τώρα κι' επτά γενεές. Θα κληρονομούσα, έλεγε, άπ' αυτούς ό,τι είχαν εκείνοι, που έζησαν εύτυχημένοι μέσα στον μικρό τους κύκλο. Ο άκολουθούσα τό παράδειγμά τους. Θα ζούσα και θα πέθαινα ειρηνικά κάτω από τή σκιά του πατρικού σπιτιού· εκεί θα παντρευόμουν, εκεί θ' άνόστανα τό παιδιά μου κι' εκεί θα καλλιεργούσα τά κτήματά μου. "Ποιά τύχη είναι καλύτερη άπ' αυτή τήν τύχη;" ρωρούσε.

Ο πατέρας μου κουνούσε τό κεφάλι του και έλεγε ότι για ν' απο-

φασίσουν έπρεπε να περιμένουν ώπου να φανού οι χλιδαίς μου πρώτα.

"Όσο για τόν άγαπημένο μου παππού, που από τότε που άρχισα να περπατώ του είχα γίνει ο άχώριστος σύντροφός του, αυτός πάντα υποστήριζε πως ήμουν γεννημένος για να μαρφοθώ πνευματικά. "Αυτός ο μικρός, έλεγε, έχει άκόρεστη περιέργεια για να τα μαθαίνη όλα. Δεν είναι πράμα που να γίνεται γύρω του και να μη γυρεύει να τό εξηγήσω.—Γιατί, παππού; Πές μου, τί λόγο έχει αυτό τό πράμα; Και τούτο τό άλλο τί είναι; Κι αυτό, πως γίνεται;

—Νά, έλεγε ο παππούς μου, όλο τούτα έχουμε. Μπορούμε λοιπόν ν' αφήσουμε να μαρφοθώ μια δόναμη που παρουσιάζει τόσο λαμπρές έκδηλώσεις, ν' αφήσουμε να οδύση άδικα με τέτοια πνευματική φλόγα; "Αντίως και τό παιδί είναι ο πατέρας του άντρα, όπως είπε κάποιος σοφός, τότε τό δικό μας τό παιδί δέβεται είναι προορισμένο για να πάη πολύ μπροστά. Είναι λοιπόν χρέος μας να μπορούμε να προμηθεύουμε από μισαλό του τήν τροφή που τόσο διψάει.

—Πάντοτε έχεις δικιο, άποκρινόταν ή Φαιδίμη, και ή σοφία μιλεί με τό στόμα σου. "Αλλά, πατέρα, πως μπορούμε να δώσουμε στο παιδί μας μια μόρφωση που δεν τήν έχουμε έμεις οι ίδιοι;

—Κόρη μου, άπανταόσο ο γέρος υπάρχουν, καθώς ξέρεις, άνθρωποι που έχουν γις επάγγελμά τους τήν έκπαίδευση τής νεολαίας.

—Μά τέτοιοι άνθρώποι δεν βρίσκονται εδώ στο χωριό μας, άπαντούσε ή μητέρα μου, σφίγγοντας με στην άγκαλιά της.

—Μά φυσικά, τό παιδί δεν θα πάη εδώ τή μόρφωση που διψάει, έλεγε ο παππούς μου. Πίσταφέ με, Φαιδίμη, πρέπει, άντως κι' είναι για τό καλό του, ν' αποφασίσουμε να τό αποχωριστούμε τό άγαπημένο μας παιδάκι, τή χαρά τής καρδιάς μου και τής δικής σου.

(Ακόλουθει)

ΔΙΠΤΥΧΑ

Σειρά Γ'

1

Πόλεμος, Μοίρα του καχί, πάν τα τραγουδιά, κεί κι' ή λύρα κι' άλλοι—θλιμένη μουσική—κλαίει ή μαννούλα κλαίει κι' ή χίρα!.. Ειρήνη. Τό χωριό γελά. Τρόνος. Στ' άμπελία πανηγυρί και ξεφαντώματα τραλλά δλονυχτίς στο πατήρη.

ΔΙΟΝ. Α. ΤΡΟΒΑΣ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΕΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΡΟΒΕΡΤΟΥ Α. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠ' ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΒΕΤΑΣ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια από τό προηγούμενο)

"Ετσι, τήν ώρα που ο Σέρ "Ολιβερ έμπαινε ο Ένα κοντινό σπίτι για να γράψη με τό δικό του σύντομο και ώρατό τρόπο, μια μικρή άναφορά, στον άφέντη του, τόν Σέρ Ντάνιελ Μπράκλεϋ, πάνω στα τελευταία γεγονότα, ο Μπέννετ ήρθε κοντά στο μαθητή του για να τού εδχηθή καλή επίτυχία στη δουλειά που τού άνεθεσε.

—Έχεις να πές μακριά, Ντιν Σέλτον, τού έπαι. Πρόσεχε τή γέφυρα. Για ασφάλειά σου, σταίλε ένα σίγουρο άνθρωπο, πενήντα δήματα πριν από σένα, να προχωρή με τό τόσο έτοιμο. Περπάτα προσεχτικά, ως που να βγής από τό δάσος. "Αν σου επιτρεθού, μη σταματάς καθόλου. Δεν έχεις να κερδίσης τίποτα. Πήγαινε πάντα εμπρός, Σέλτον. Μη γυρίσης πίσω, αν άγαπάς τή ζωή σου. Δε θα ήρθε βοήθεια στο Τένσταλ. Θυμήσου τό καλό. Τώρα, πού πήγαίεις και όύ στους πολέμους που γίνονται για τό βασιλιά, και που εγώ θα μείνω εδώ, έκθέτοντας τή ζωή μου σε κίνδυνο—κι ποίος ξέρει αν θα ξανασυναγνηθούμε ποτέ—σου δίνω τις τελευταίες μου συμβουλές, πριν ξεκινήσης. Πρόσεχε καλά τόν Σέρ Ντάνιελ. Μην έμπιστεύεσαι τόν παλιοπάστορα. Δεν έχει κακούς σκοπούς, μα κάνει ό,τι τού πουν οι άλλοι. Είναι τό όπλο τού Σέρ Ντάνιελ! Κράτησε παντού όπου πές άξιοπρέπεια. Προσπάθησε ν' άποκτήσης φίλους δυνατούς. Πρόσεξε τό αυτό. Και κάπου-κάπου να θυμάσαι και τόν Μπέννετ Χάις. Υπάρχουνε στον κόσμο και πολύ χειρότεροι από μένα. Λοιπόν, καλή επίτυχία!

—Ο Θεός μαζί σου, Μπέννετ!, άπάντησε ο Ντιν. "Ήσουν καλός φίλος για μένα, και θα τό λέω πάντα.

—Άκουσε, Σέλτον, πρόσθεσε ο Χάις με κάποια στενοχώρια· αν αυτός ο Άμεντ—Όλ με πετύχαινε με κανένα βέλος θα μπορούσες ίσως να δώσης ένα χρυσό νόμισμα για τή φτώχη μου τήν ψυχή, γιατί; όπως φαίνεται, θα πάω ίσως στην κόλαση.

—Θα γίνη όπως θέλεις, Μπέννετ, άπάντησε ο Ντιν. "Αλλά τί χαρά θα είναι φίλε μου, άμα θα ξαναερεθούμε! Γιατί τότε θάχουμε πιο πολύ ανάγκη από πιστό, παρά από λειτουργίες!

—Νά δώση ο Θεός να γίνουν όπως τά λές, άπάντησε ο άλλος. "Αλλά νά, έρχεται ο Σέρ "Ολιβερ. "Αν ήτανε τόσο γρήγορος στο τόσο, όσο στο γράψιμο, θα ήταν ένας γενναίος πολεμιστής.

"Ο Σέρ "Ολιβερ έδωσε στο Ντιν ένα πακέτο σφραγισμένο με βουλοκέρι, και με τήν έπιγραφή:

«Προς τόν άξιοσέβαστον άρχοντα, τόν ίππότην Σέρ Ντάνιελ Μπράκλεϋ. Να παραδοθή άμέσως.»

"Ο Ντιν, βάζοντας τό πακέτο μέσα στο σακάτι του έδωσε τό λόγο του, και βγήκε από τό χωριό, κιάπάζοντας προς τα δυτικά.

ΤΡΑΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α'
ΟΙ ΔΥΟ ΝΕΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'
ΣΤΟ ΠΑΝΟΧΕΙΟ ΗΑΙΟΣ
ΣΤΟ ΚΕΤΤΛΕΥ

"Ο Σέρ Ντάνιελ και οι άνθρωποι του, εκείνη τή νύχτα είχαν κτασκηνώσει μέσα στο Κέττλεϋ και γύρω άπ' αυτό, και είχαν βάσει περιπόλιες.

"Ο Ίππότης τού Τένσταλ ήτανε ένας τύπος άχόρτατος όταν έπρόκειτο για λεφτά. Κι' ακόμα τώρα που δρισκότανε στην αρχή μιας περιπέτειας που δεν ήξερε αν θα του βγαίνε σε καλό, ο Σέρ Ντάνιελ ήταν έξυπνιος με ώρα μετά τα μεσάνυχτα για να δασκίτζη φτωχούς ανθρώπους. Άνακατευότανε σε άμφίβολες περιουσίες, κατ'ήξερε τόν τρόπο για βρισκή έφελος άπ' αυτές, εξαγοράζοντας κάθε ανεπιθύμητο άπαιτητή. Άποκτώντας, με τή βοήθεια τών Λόρδων, τήν εύνοια τού βασιλιά, έβγαζε αποφάσεις άδικες για τους άλλους, μα που άφελούσαν μονάχα αυτόν τόν ίδιο. "Όταν έβρισκε δυσκολίες άρπαζε τό άμφισβητούμενο χτήμα με τή βία. Είχε έμπιστοσύνη άπ' τή μια μεριά στα μέσα που είχε, κι' από τήν άλλη, στο Σέρ "Ολιβερ, που ήξερε να μεταχειρίζεται με πανουργία τό Νόμο. Μ' αυτό τόν τρόπο κατόρθωνε κάθε φορά να κρατήση ό,τι άρπαζε. Τό Κέττλεϋ ήταν από τις περιφέρειες που γνώριζαν τα άρπαχτικά σχέδιά του, και είχαν υποφέρει από αυτά. Συχνά ο Σέρ Ντάνιελ συναντούσε τήν αντίδραση κάποιου χτηματία, μα ήξερε να πνίγη τις δυσάρεσκεις

που είχαν δημιουργήσει με τόν τρόπο τους, αυτός και οι άνθρωποι του.

Στις δύο ύστερ από τα μεσάνυχτα, ο Σέρ Ντάνιελ βρισκόταν στη σάλα του πανδοχείου κοντά στο τζάκι, γιατί έκανε κρύο εκείνη τήν ώρα στο Κέττλεϋ που ήταν γιομάτο από βάλτους. Στο τραπέζι άπάνω ήταν ένα δοχείο με μπίρα. "Ο άρχοντας είχε βγάλει τή σιφονέρα προσωπίδα του, και άκουμπώντας στο χέρι τό φαλακρό του κεφάλι, με τό άδύνατο και σκυθρωπό πρόσωπο, καθόταν τυλιγμένος σ' έναν κόκκινο μανδύα. Πιο κει, στην άκρη τής σάλας, βρισκόνταν καμιά δωδεκαριά άνθρωποι του. "Άλλοι φρουρούσαν τήν πόρτα, και άλλοι κοιμόντανε πάνω σε πάγκους. Δίπλα του, ένα παιδί ως 12-13 χρονών ήταν ξαπλωμένο, πάνω σ' ένα μανδύα, στο πάτωμα. "Ο ξενοδόχος τού "Ηλιου" στεκόταν μπροστά στον άρχοντα.

—Άκουσε τώρα, ξενοδόχε, είπε ο Σέρ Ντάνιελ. Πρέπει να έκτελης μονάχα τής δικές μου διαταγές, κι' εγώ θάμαι πάντα για σένα ο καλός σου άφέντης. Θέλω ναχω αξίους ανθρώπους για να διοικούνε τις κοινότητες, και για Κοινόσταυλο θάπρεπε να κάνω τόν Άνταμ-ε-Μόρ. Πρόσεξε τό αυτό που θα σου πώ καλά. "Αν βάλω άλλους δε σε νοιάζει έσένα. Καλύτερα θάσαι να κοπικώσης να τους βρής σου. "Όσοο πληρώσαν έπισόδημα στους Βάλσιγκμας, θα τους βάλω να με πληρώσουν με τό παραπάνω,—κι' έσένα μαζί μ' αυτούς—ξενοδόχε.

—Καλέ μου Ίππότη, είπε ο ξενοδόχος, όρκίζομαι στο Σταυρό τού Χόλλυγουντ πως δεν πληρώσα στους Βάλσιγκμας παρά όπου με πίεσανε. "Όχι, καλέ μου Ίππότη, δεν τους άγαπώ τους Βάλσιγκμας. Αδτοι ήταν πρώτα φτωχοί σαν άλλης; γοναίσε μου Ίππότη. Πού να βρεθί άλλος μεγάλος Άφέντης σαν και σένα! "Όχι! Πρώτα για μένα όλους τους γειτόνους να μάθης. Είμαι με τό μέρος σου, Άφέντη μου.

—Μπορεί, είπε ο Σέρ Ντάνιελ ξερά, πάντως θα πληρώσης διπλά. "Ο ξενοδόχος έκανε ένα άπαίσιο μορφασμό.

"Αλλ' αυτό ήταν μια άτυχία που μπορούσε να βρή ξαφνικά τόν κάθε χτηματία, σε κείνα τα δύσκολα χρόνια, και θάπρεπε ναχαι εύχαριστημένος που τέλειωνε τό ζήτημα έτσι ειρηνικά.

—Φέρε μου εδώ τόν άνθρωπό σου, Σέλντεν, είπε ο Ίππότης.

Κάποιος από τους ύποταχτικούς έφερε μπροστά στο Σέρ Ντάνιελ ένα

φτωχό ζαρωμένο γέρο, κίτρινο σαν το καρί, που έτρεπε από τους πυρετούς του τόπου.

— Βρέ, είπε ο άρχοντας, πώς σε λένε;

— Με την αδεία σας, απάντησε ο γέρος, τ'ονομά μου είναι Κόνταλ—Κόνταλ από το Σόρεμπυ, και πάλι με την αδεία του Αφέντη μου.

— Μου είπανε πολλά άσχημα πράματα για λογαριασμό σου, απάντησε ο Ιππότης. Είσαι ένας προδότης. Λένε πως έχεις σκοτώσει πολλούς. Είσαι ένας αδιάντροπος. Θα τιμωρήθης όπως σου αξίζει.

— Αξιότιμε και πολυσέβαστε άρχοντα, φώναξε ο άνθρωπος, κάποια μπερδεφουδουλεύα είναι στη μέση, — έξω από λόγου σας. Δεν είμαι παρά ένας φτωχός ανθρώπακος, που δεν έδραφα ποτέ κανένα.

— Ο υπάστυνός μου μούδωσε πολύ κακή αναφορά για σένα, είπε ο Ιππότης. Πιάστε τον, αυτόν τον Τίνταλ από το Σόρεμπυ.

— Κόνταλ, καλέ μου άρχοντα, Κόνταλ με λένε το φτωχό, είπε ο δύστοχος.

— Κόνταλ για Τίνταλ είναι το ίδιο, απάντησε ο σέρ Ντάνιελ ψυχρά. Γιατί, με την αλήθεια, πολύ άμφιδάλλω για την τιμιότητά σου. Αν θές να φλυτώσης το κεφάλι σου, γράψε μου άμέσως ένα όμολογο για είκοσι λίρες.

— Για είκοσι λίρες! Καλέ μου άρχοντα! φώναξε ο Κόνταλ. Αυτό είναι να σοβρήθ τρέλλα! Όλα μου τα υπάρχοντα δεν αξίζουνε παρά πάνω από έβδομήντα σελλήνια.

— Κόνταλ για Τίνταλ, απάντησε ο Σέρ Ντάνιελ μορφαζοντας. Είναι και λίγα αυτά που σου γυρεύω. Υπόγραψε για είκοσι λίρες αν θές να είμαι καλός για σένα, και να σε συχωρέσω.

— Αλλοίμονο, καλέ μου αφέντη, Δεν μπορεί να γίνει τίποτα. Δεν ξέρω και να γράφω, είπε ο Κόνταλ.

— Κρίμα! είπε ο άρχοντας. Έ τότε δεν υπάρχει σωτηρία. Θα ήθελα με δλη μου την καρδιά να σε συχωρέσω, μα δε μου το επιτρέπει η συνείδησή μου. Σέλντεν, πάρε μου αυτό το γερο-γκρινιάρη από δω, και κρέμασέ τον στο πιο κοντινό δέντρο, μαλακά-μαλακά, από το λαιμό, για να τον βλέπω σαν περνώ με τ' αλογό. Γελά σου, γέρο-Κόνταλ, αγαπητέ μου γέρο-Τίνταλ. Θα πάς κατ' ευθείαν για τον Παράδεισο, λοιπόν, στο καλό!

(Ακολουθεί)

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ (1899 - 1944)

Αγαπητοί μου,

ΕΤΣΙ το θέλησε η Μοίρα του να πάη από άδικο θάνατο, στην άκμή της ζωής του—μόλις σαράνταπέντε χρόνων—και μετς, οι δικοί του, που τον κλάψαμε ο δικό μας, να μη μπορούμε να γράψουμε τη νεκρολογία του παρά ύστερα από έλόκληρους μήνες... Ήταν μια μέ-

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

στην Κλινική, δέκα τοίς κ. Αθήνας Τεσσαύρη του περασμένου Σεπτεμβρη. Οι συμπλοκές, και πριν από τη μεγάλη στάση, ήταν συχνές στους δρόμους της Αθήνας. Ο Τέλλος Άγρας, διασχίζοντας κάποιο δρόμο της γειτονίας του, χτυπήθηκε από μιάν αδέσποτη σφαίρα στη στήνα. «Αδέσποτη» εδω σημαίνει πως δεν είχε ριχθεί γι' αυτόν, πως κατά τύχη ο διαβάτης της έγινε στόχος. «Αστράς» δεν ήταν τίποτα σπρωδαίο. Τον πήγαν άμέσως στο νοσοκομείο, απ' όπου θάβηαινε καλέ σε λίγες ημέρες. Αλλά η κατάσταση ζοτά, και στο νοσοκομείο και παντού, ήταν άριμαλη.

Γιατροί και νοσοκόμοι δεν είχαν το νόο τους στη δουλειά και κάθε άλλο έκαναν παρά το χρέος τους. Δεκαπέντε ημέρες—φαντασθήτε—άφησαν τον τραυματία με τη σφαίρα στο πόδι. Κι όταν επί τέλους αποφάσισαν να τον τη θγάλουν, ήταν άργά: η πληγή είχε αφορμήσει. Κι ύστερ από άλλον ένα μήνα, που πεδούθηκε, που μαρτύρησε, με τις όψιμες και περιττές πιά κερπισοθήσεις των γιατρών και των νοσοκόμων—με την «άγρια θεραπεία» όπως την έλεγε—ο άμοιρος Τέλλος Άγρας άναπαύθηκε, ήσυχασε. Ήταν στις 12 του Νοέμβρη, Κυριακή, ξεμερώνοντας.

Το πραγματικό του όνομα είναι Εὐάγγελος Ιωάννου, αλλά το έκαμε να ξεχασθ το ψευδώνυμο που πήρε οά Διαπλασούπολο το 1910: Τέλλος Άγρας. Γιατί το κράτησε κι αφού έγινε γνωστός κι άγαπητός στη διαπλασιακή οικογένεια, για να γίνει κατάπι πασίγνωστος και κοσμαγάπητος οά λογοτέχνης, σαν ποιητής. Και πολλοί άλλοι, δικοί μας και ξένοι, γράφουν με φιλολογικό ψευδώνυμο. Αλλά ο Εὐάγγελος Ιωάννου είναι ο μόνος εδω που από τη Διάπλαση μεταπήδησε με το ίδιο ψευδώνυμο στη λογοτεχνία—οά να λέμε από τη μαθητική ζωή στην κοινωνία—κι ύστερ από τα πρώτα του έργα στη Σελήδα Συνεργασίας Συνδρομητών, έγινε τακτικός συνεργάτης αυτού του περιοδικού, δημοσιεύοντας συγχρόνως και ο άλλα η τυπώνοντας οε χωριστά διέλλα—πάντα σαν Τέλλος Άγρας—ποίηματα, πεζογραφήματα, κριτικές μελέτες. Τυπικά το επάγγελμά του δεν ήταν αυτό. Γιος ανωτέρου εκπαιδευτικού, έκαμε τις πιο τακτικές και συστηματικές σπουδές, πήρε το πτυχίο του από τη Νομική Σχολή, κι έγινε δημόσιος υπάλληλος—οε υπουργεία, κρατικούς οργανισμούς, στην Εθνική Βιβλιοθήκη κτλ. Ουσιαστικά όμως, ήταν πάντα ο λογοτέχνης, ο ποιητής, το παλιό Διαπλασούπολο. Ακόμα και στις έδημοσίες θέσεις, που διοριζόταν θέβαια με τ' όνομά του, οι προϊστάμενοί του, οι συνάδελφοί του, το κοινό, τον ήξεραν και τον έλεγαν με το ψευδώνυμό του, ο Τέλλος Άγρας.

Αλλά δεν είναι κάτι τυχαίο, συμπτωματικό, που ο Εὐάγγελος Ιωάννου έκράτησε για πάντα το διαπλασιακό του ψευδώνυμο. Αυτό το έκαμε ψυχόρμητα κι άσυναίσθητα, χωρίς κανένα ύπολοιοισμό, γιατί κατά βάθος έμεινε ένα μεγάλο παιδί, έν άγνέ Διαπλασούπολο. Το βεβαιώνουν όλοι όσοι τον έγνωρισαν από κοντά,

κι όλοι όσοι τον έκριναν από το έργο του. Τα καλύτερά του ποιήματα, λένε, είναι όσα έγραψε για παιδιά, αλλά κι από εκείνα που έγραψε για μεγάλους, τα καλύτερά πάλι είναι όσα μπορούν να διαβασθούν κι από παιδιά. Και για παράδειγμα αναφέρω το περίφημό του έκεινο, το άριστουργημά του, με τον τίτλο «Αμάξι στη βροχή»:

Όρα προσμένει, μοναχή, ή άμαξα κατ' άπ' τη βροχή και δεν τη μέλει κ' είναι σαν να την τυραννά πόδερο ή έστη γειτονιά που δεν τη θέλει. Τ' αλογατάκι της, σιαμά, κάτω απ' τον ίδιο μουσαμά κάνουν καρτέρι: σκόν τόπο αυτόν το θλιβερό ποδμά, δεν μένει από καιρό να τόχουν ταίρι.

Γολλίες δεν είναι, μη' αλλές, περιπλοκάδες, ριγηλές, δεν έμεινε ένα άπ' τα φανάρια στη οείρό —με τα δυο μπροσύντινα φτερά τα σταυρωμένα—.

Τ' άκόφλια έπέσαν κ' οι άγκωνές, κ' οι άνεμοπέραστες, σενές, οι γαλαρίες, κ' έφύγαν έντρομες, πολλές, οι άνάμνησες, σαν τις καλές σενές κυρίες.

Αδεία βιτώνια και αταγή, πάρε μου έμένα την ψυχή, πάρε με έμένα για ταξιδιώτη σου, κι εύθες πάμε οδε κινήσες να' σθής —στα Περασμένα!

Το ποίημα αυτό, από τη συλλογή του «Καθημερινές», ο Τέλλος Άγρας το έγραψε για μεγάλους. Αλλά δεν διαβάζεται κι από παιδιά; Ακόμα περισσότερο παιδικό είναι. Ίσως έν άλλο του μεγαλίστικα, φραϊότατο έπίσης, που έπιγράφεται «Η Εξώπορτα».

Απολαύστε το κι αυτό: Στην χαρσική αιδόπορτα που άπ' τον καιρό, ζαρώνει, κενό ή μαθητή ταπεινή ο' ένα λιλά φεστόν.

Παί της μετάρια ένα σωρό ο' ένα πλατό πανέρι, κ' ή δαχτυλήτρα οί' άξιο της λαμποκοπά το χέρι.

Η άσηη της γάτα την ούρα στα πόδια κουλουριάζει κι άγέικου κάθεται σπητή, σόν ήλιο, και νυστάζει. Σαό μάκρος πέρα, στα βουνά τ' άπόκοσμα, τα έβγα, σέρπουν κουρέλια καταχνιές και νέφια ξεφισμένά...

Σιμά στην κόρη, οά σκεπή που δεν παρμερβία, το χαρσάτο το σιννεφα της μυθβαλίας άσπαρίζει. Και κάστερεϊ, και κάστερεϊ πουλί να φτερονύβη και στο φεστόνε κενητά: λουλοδία να χιονίση.

Πολλά γράφτηκαν κατά το θάνατο του Τέλλου Άγρας από άξιους κρι-

τικούς, που τον έχαρακτήρισαν οά λογοτέχνη και σαν άνθρωπο. Ξεχωρίζω το ποίημά του άγαπητού μας Μιχ. Δ. Στασινόπουλου, όχι μόνο γιατί πρόβχεται από πιστό του φίλο και συνάδελφο, «έν Διαπλασει», παρά και γιατί τονίζει, τόσο ποιητικά, τα δυο κυριότερα γνωρίσματα του ανθρώπου Τέλλου Άγρα, την ταπεινότητα και την καλοσύνη.

Στα μάτια σου κρατείς τις χόρες, που είδες, τόπα στο μέγα φός και μες στη λήθη, τόπα στην άλλη γή και στο φεγγάρι, και τη ζωή σου τη ζει ένα παραμύθι.

Πά ταπεινός, δεν έγινε διαβάτης, να δειή σταν σκληρών καιρών τη δίση, κι οδης πιο κερδός.

προσμηγής να σκόβει στην ήμερη θρησκεία της καλοσύνης.

Στα βλέφαρα κρατούσες μια ζωή άλλη, χόρες και πολιτείες, σιδ φεγγάρι, και με ψυχή, ζυγιάστικαν να φύγει, μαζί της όλο τα όνειρά να πάει.

Αυτή ή ψυχή μοναχή είχε απομείνει σαν άνθος στα χλωμά, τ' άγα σου χέρι, κ' έφρι άλαφοή, σαν κνεμα, είχε πιά γίνει, που έντός της να χωρούνε και τ' άστέρια!

Ναι, αυτός ήταν ο Τέλλος Άγρας, ο καλός, ο ταπεινός, ο άγνός, το μεγάλο παιδί.

Σας άπαλάξομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΕΝΑ ΕΞΥΠΝΟ ΠΑΙΔΙ ΙΝΔΙΑΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Δ. Το πιθαράκι.

Ο Ράμας λοιπόν, καθώς είπαμε, δεν έκανε βήμα άπ' το πλευρό του βασιλιά, που τον ήθελε πάντα κοντά του, κι όταν καθόταν στον θρόνο του στη μεγάλη σάλλα του παλατιού, κι όταν έβγαινε έξω για προσκύνημα, για διασκέδαση ή για κνήγη. Ο γελωτοποιός του τον έκανε να γελώ με τις έξυπνάδες του, κι όταν εδχαριστιόταν πολύ άπ' αυτόν, του χάριζε πολύτιμα πράγματα, ή του έδινε χρυσά νομίσματα για ν' αγοράζει ό,τι ήθελε. Ευτυχιμένος!

Κάποτε όμως ο βασιλιάς θυμόσε μαζί του, γιατί ο γελωτοποιός το παρόκανε έβγαινε δηλαδή από τα όρια του σεβασμού που χρυσά καθένas στο βασιλιά του. Μία μέρα, που ειπε πάλι κάτι τολμηρό κι άπρεπό, ο βασιλιάς του φώναξε με θυμό:

— Χάσου από μπροστά μου! Να μην ξαναϊδω στα μάτια μου το πρόσωπό σου!

Ο Ράμας βγήκε έξω άμέσως. Αλλά σε λίγο ξαναγύρισε με το κεφάλι του χωμένο μέσα ο' ένα πιθαράκι.

— Τ' είναι αυτό; έκαμε ο βασιλιάς.

— Εγώ, πολυχρονωμένο μου, αποκοιθήκε μεσ' άπ' το πιθαράκι ή άλλαγμένη φωνή του γελωτοποιού. Δε μου είπες να μην ξαναϊδής στα μάτια σου το πρόσωπό μου; Ε, νομίζω πως, μ' αυτό που του φόρεσά δεν το βλέπεις καθόλου!

— Και δε θα σκάσης να το φορής ολόένα;

— Όχι. Από πίσω του έκαμα μία τούπα, για να μπαίνη άέρας.

— Κατέγραφε! φώναξε γελώντας ο βασιλιάς. Και ανχώρεςε το Ράμα, δίδόντάς του την άδεια να παρουσιάζε-ται μπροστά του χωρίς πιθαράκι.

Η ΚΥΡΑ ΚΑΡΦΑ

ΑΝΑΤΡΟΦΗ

Επιτρέψτε μου να σας δώσω έδώ άπλά τή ημερολόγιο της καναρίνας μου, καθώς τή έγγραφα δταν γεννήθηκε τή πρώτη της παιδί. Ημερολόγιο άκριβέστατο και άδθενική πράξη γενήσεως.

Η καναρίνα είχε γεννηθεί στο κλουβί και δέν είχε δει πώς κάνουν τή φωλιά. Μόλις τή είδα άνήσυχη από τή προσεχή μηρότητα της, τής άνοιγα συχνά τήν πόρτα, και τήν άφίνα έλεύθερη να μαζεύη από τή σπιτί τή ύλική για τή στρωμνή, πού θάχε ανάγκη τή μικρή. Τά μαζεύε πραγματικά, μά δέν ήξερε να τή χρησιμοποιήση. Τά σώριαζε, τή στρίμωνχε σε μιά γωνιά της κλούβας. Ήταν φανερό ότι ή τέχνη ή οικοδομική δέν ήταν έμφυτη έντός της, κι όστι (άκριβώς καθώς κι ό άνθρωπος) τή πουλί δέν έβρισκε κάτι χωρίς να τή μάθη.

Τής έδωσα τότε τή φωλιά έτοιμη, δηλαδή ένα παγεράκι, πού άποτελεί τή σκελετό. Τότε έφτιαξε τή στρωμνή κι έστρωσε όπως δέπικως και τούς τοίχους. Ύστερα κλώσσησε τή άγύό της επί δεκάξη μέρες με έπιμονή, με ζήλο και μητρική άφοσίωση καταπληκτική. Μόλις μερικά λεπτά τήν ήμέρα έβγαίνε από τήν κουραστική αυτή ήθση, και μόνον δταν τή άρσενικό προσφερόταν να τήν αντικαταστήση.

Τή δεκάτη έκτη μέρα, τή κέλνφος έσπασε στά δυό και φάνηκαν να σέρνονται στή φωλίτσα, δυό φτερούγιτες χωρίς φτέρωμα, δυό ποδαράκια, ένα πραγματάκι πού πάλευε να βγή όλότελα από τή περικάλυμμα. Τό σωμα ήταν μιά χοντρή κοιλίτσα, στρουγγυλή σαν μπαλάκι. Η μητέρα, με τή μάτια δλάνοιχτα, με τή λαιμό τεντωμένο, τή φτερά άνατρεμουλιαστά, από στή άκρη τού πανεριού κοιτάζε τή παιδί και με κοιτάζε και μένα, σα να μουλεγε: — Μή ζυγώνεις!

Έξω από μερικά μακρυνά χνούδια στίς φτερούγες και στο κεφάλι, ήταν όλότελα γυμνό.

Τήν πρώτη μέρα, τούδωσε μόνο να πιή. Οσοόσο εκείνο άνοιγε τή στοματάκι του πολύ λογικά.

Κάπου κάπου, για να τή άφίση να άναπνήσει καλύτερα, άπομακρυνόταν λιγάκι, ύστερα τή ξανάβριζε κάτω από τή φτερούγα της και τού έκανε σαν έλαφρή έντροβή.

Τή δεύτερη μέρα έφραγε πολύ

έλαφρά, ένα είδος βατόμουρο, πού τούφερε ό πατέρας, κι ή μητέρα τούδωσε στο μικρό με μικρές φωνούλες. Αυτό φαίνεται ήταν μάλλον καθαρκτικό, παρά τροφή.

Όσο τή παιδί έχει ότι τού χροιάζεται, ή μητέρα άφίνει τόν πατέρα να πετά, να πηγαινοέρχεται και να χαζεύει. Μά μόλις τή παιδί ζητήσει, ή μητέρα, με τήν πιο γλυκιά φωνή της, καλεί τόν τροφοδότη κι αυτός γεμίζει τή ράμφος του, φτάνει βιαστικός και τής δίνει τήν τροφή.

Τήν πέμπτη μέρα, τή μάτια του είναι λιγώτερο πεταχτά. Τήν έκτη, πτερά φυτρώνουν στίς φτερούγες και ή σάχη άρχίζει να σκουραίνει. Τήν όγδοη, τή παιδάκι άνοίγει τή ματάκια άμα άκούει να τή καλούν κι άρχίζει να τιτιβίζει. Ο πατέρας παίρνει τή θάρρος να θρέψη μόνος του τή μικρό. Η μητέρα παίρνει άδεια να κάνει άπουσίες. Συχνά στρουγγυλοκάθεται στήν άκρη στο πανέρι και κλαμάρωνει με λατρεία τή παιδί της. Έκείνο όμως άναδύεται, νοιώθει κίόλας τήν άνάγκη για κίνηση. Φτωχή μανούλα! Σε λίγο καιρό, θά θέλη να σου φύγει!

Καθώς έβλεπα τή μικρή καρδούλα να χτυπά δυνατά και τή ματάκι να λάμπει κοιτάζοντας τή μικρό της θησαυρό σκεπτόμουν: — Θάκαινα άλλοίωτικά κι έγω, πλάι στήν κούνια τού «γιού μου»!

Η πρώτη αυτή κίνηση στή ζωή, πού περιέγραφα, άκολουθείται από τήν «επαγγελματική άνατροφή». Κάθε πουλί έχει τήν τέχνη του.

Η επαγγελματική άνατροφή έχει δυοκοιλίες για τή κάθε είδος τέχνης. Τό πάρεμα αίφνης δέν είναι άπλό πράμα για τήν κίπια. Παρατηρούσα μιά φορά σ' ένα βάλτο στή Νορμανδία μιά κίπια πού έδινε τή πρώτο μάθημα στή μικρή της οικογένεια. Τά μωρά τήν τριγύριζαν άπληστα, για να φάνε και να ζήσουν. Η μητέρα, υπάκουε στίς φωνές τους, βουτούσε τή ράμφος της στο νερό, έβγαζε κάποιο σκουλήκι ή κανένα ψαράκι και τούς τή μοίραζε με άμεροληψία, προσέχοντας να μή δώσει δυό φορές στο ίδιο πουλί.

Τό συγκινητικότερο σ' αυτή τήν εικόνα ήταν ότι ή μητέρα, πού δίκως άλλο πεινούσε κι αυτή, δέν κρατούσε τίποτε για τόν εαυτό της και φαίνόταν εύτυχημένη για αυτή τή άφροσύνη.

Εκείνο πού γύρισε ήταν να κλαμάρει τήν οικογένειά της να κάνει όπως κι εκείνη, να εξαφανίζεται γενναία κάτω από τή νερό για να πιήσει τή λεία της. Σχεδόν με γλυκιά φωνή, ζητούσε αυτή τήν πράξη τή γεμάτη θάρρος και έμπιστοσύνη. Κι εύχαριστήθηκα πολύ δταν είδα τή μικρά, τήνα ύστερα από τήν έλλο, να βουτούν, έσως με άνατριχίλα και φόβο, για πρώτη φορά στή εκοτεινή άβυσσος! Η επαγγελματική άνατροφή είχε τελειώσει!

Ανατροφή πολύ άπλή, δέ μά από τής κατώτερες τέχνες. Μένουν όμως οι άνώτερες τέχνες, τή πέταγμα, τή τραγούδι, ή άρχιτεκτονική. Τίποτε τή πολυπλοκότερο από τήν εκπαίδευση μερικων όδικων πουλιών. Η έπιμονή τού πατέρα και ή ευπειθεία τών μικρών είναι άξια για κάθε θάναμα.

Θέλετε να ίδητε δυό πράγματα εκκλησιαστικά αντίστοιχα; Παρατηρείστε από τή μιά μεριά τή γυναίκα δταν τή παιδάκι της κάνει τή πρώτο βήμα, κι από τήν άλλη μεριά τή χελιδόνα, στή πρώτο πέταγμα τού μικρού της.

Η ίδια άνήσυχη, οι ίδιες ένθαρρύνσεις, οι παραδειγματισμοί κι οι συμβουλές, ή προσποιητή σιγουριά, στή βάθος ό φόβος, ή τρομούλα: «Ένοινα σου... δέν είναι δύσκολο... μή φοβάσαι... Άληθινά όμως, κι οι δυό μητέρες, από μέσα τους τρέμουν.

Τά μαθήματα είναι άξιοπεριέργα. Η μητέρα σηκώνεται στίς φτερούγες της. Τή μικρό κοιτάζει προσεχτικά και άνασηκώνεται κι αυτό λιγάκι. Ύστερα ή μητέρα πετά. Τή μικρό παρατηρεί, κινά τις φτερούγες... Όλ' αυτά πάνε καλά, ή εκπαίδευση γίνετα άκόμα μέσα στή φωλίτσα... Η δυσκολία είναι να ριψοκινδυνέψη να βγή από τή φωλιά. Τώρα τή καλεί έξω, τού δείχνει κάποιο δελεαστικό έντομο, τού υπόσχετα άμοιβή, πολεμά να τή προσελύθη με τή δόλωμα μιάς μυρμηγκίας.

Τό μικρό διστάζει άκόμη. Κι άλήθεια, έλάτε στή θέση του Δέν πρόκειται έδώ να μάνη ένα βήμα σ' ένα δωμάτιο, άνάμεσα στή μαμά και στή νταντά, και να πέση πάνω στα μαξιλάρια.

Η χελιδόνα αυτή της εκκλησίας πού διδάσκει από τή καμπαριό τή πρώτο της μάθημα, φοβάται να παρακινήση τή μικρό της, φοβάται κι ή ίδια να έπισπεύση τήν άποφασιστική τούτη στιγμή. Κι όι δυό βίαια βέβαιος,

άναμετρούν με τή βλέμμα τήν άβυσσο και παρατηρούν τή λιθόστρωτο τού δρόμου... Για μένα, τή λέω, τή θέαμα είναι μεγάλο και συγκινητικό.

Πρέπει εκείνο να πιστέψη στή μητέρα του, πρέπει ή μητέρα να έμπιστοσύνη στή φτερούγα τού μικρού, τήν τόσο άπειρη άκόμη. Κι από τις δυό μεριές ό Θεός ζητάει μιά πράξη θάρρους κι έμπιστοσύνης.

Εύγενικό κι υπέρτατο ξεκίνημα! Άλλα να τή, εκείνο πιστέψη,

δωρησε, δέ θά πέση. Τρέμοντας, φτερούγισι και πετά, ύποστηρίζόμενο από τήν πατρική πνοή τού ουρανού, κι από τις καθησυχαστικές φωνούλες τής μάννας... Τώρα τελειώσε πιά!... Άπό δώ και πέρα, θά πετάει άξενόισαστο στίς άνέμους και μέσα στίς καταιγίδες, δυνατά από τήν πρώτη δοκιμασία, όπου έπέταξε με τή δύκαμη της πίστης.

Από τις «Etudes d'histoire naturelle», τού Michelet. Μ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠΟΓΕΜΑ

Θάρρη και πώς θά τή χαρώ τή κοίταξή σου τήν όψη σου, στή γειτονιά τριγύρω πώς, χαρά μέρας, μέρο.

Στό σπιτί τή πορτοκαλί και μες στήν έσπερηνη κήλη κρυφούλα παίζει ή μέρα με τή μαβιάν έσπερα.

Στίς κίμαρες και στή έπιπλα χουδάκι ή μέρα άγορευτά και τριγύρω στο σπιτί χαρούμενο σπουργίτι.

Στά τζάμα μες χαμογελά (πανσέδες και τριαντάφυλλα) τή πώς τή άγαπημένο, τήν πούδκινο ψημένο.

Και μες στή στήθια, στήν καρδιά θ' άνασιτθούν — τρελλά παιδιά — μνήμες παλιές, φλογάτες μνήμες, γαλοζομάτες. Σίφουνας.

Η ΑΝΥΠΟΜΟΝΗΣΙΑ ΜΟΥ...

Σήμερα δέν έγω κι να κάνω. Άχ, να είχα τή καινούριο φυλάδιο της διαπλάσης, τή περιμένο τούς μέρες με λαχτάρα.

Βγαίνω στή παράθυρο και κοιτάζω στή δρόμο. Ά, να ό ταχυδρόμος πού κρατά ένα μάτσο γράμματα στή χείρα του! Μήπως έχω κι έγω διαπλάση... μήπως έχω!

Άπελιτίμομαι ό ταχυδρόμος πηγαίνει στή άλλα στήν, έπειτα ξαναγυρίζει... κοιτάζω στή γράμματα πού κρατά μνή τήν διακρίνω...

Τίποτε! Ο ταχυδρόμος πηγαίνει στή φίλου μου τού Βασιλή. Μά, τί παιζει με τήν άγωνία μου; τήν φωνάζω: — Μήπως έχουμε τίποτα;

— Ναι έχεις διαπλάση μου άπενιά, τήν έχω στή άπόξω από τή χείρα του και πηγαίνα να τήν διαβάσω! Έλαβε αυτό πού περιμένα!

Και τώρα άξ παρακαλώ ήσυχία, να διαβάσω και να άπαλάσω τή όρατό της κείμενο! Μειθωμένα, Άδρακάκι.

Η ΣΤΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΗΤΤΑΣ

Στόν δρόμο τόν τραχύ τόν δίχως τέλος τή βήματά τους σέρνουν κουρασμένα, δέ νοιώθουν γιατί πάν να πολεμήσουν με τήν σωμα συλλογίζονται τή Χάρο.

Τόν άξενό αυτόν τόπο τόν μισούν σ' άλλάντιστους λαμάνες και παρόβλια, στή λατρευτό σπιτάκι της πατρίδας άνήσυχη κλαυιέται πάντα ή σκέψη.

Κοπάδι θλιβερό σκυφτά βαδίζει ή άμέτρητη στρατιά, τραχύ ένα άσκέρι, φωτιές πετούν στήν ήλιο τή κλονία, μιά τήν ψυχρή τή άδεια δέν φλογίζουν.

Κι όλο μπροστά τρέβουν άπόσταμένοι με φόβο κι άπορτί «με» στήν καρδιά τούς.

Όσοπου έσπαθήτε! να τούς πη μιά λόγχι, κι άδοξα πέσουν τή άψυχα κορμιά τους. Έθνομών Έδεάδες.

ΣΤΟ ΦΟΥΡΝΟ.

Άνάκνηση τού 1942

Επί τέλους, ύστερα από μέρες, άποφάσισε να άνοίξει και να μοιράσει τή μάνα στόν κόσμο. Η γειτονιά είχε σναγαγερίο. Όλες οι νοικοκυρές άρχισαν να ζυμωθούν. Μά ό σναγαγερίο ήταν και για τούς φτωχούς. Πέντε-έξη φτωχάκια περικάλωσαν τή φούρνο και από κάθε άνδραπο πού έβγαίνε ζητούσαν λίγο ψωμάκι. Μά τόσο λίγο, μιά στάλα, ένα ψιγούλο, ήταν άρκετό να τή εδχαριστήση. Τά κημένα! Έπαφάν πιά να τούς δίνουν οι νοικοκυρές ψωμάκι ποίος ζέρει πούσ καιρό θάτανε νηστικά.

Κοιτάζανε με τέτοιο τρόπο τή μοιράσει τού φουρνάρι και τή θρεσε τους ήταν τόσο λυπημένο, πού δέ μπορούσε παρὰ να τούς δώσει, κάτι. Στά προσωπάκια των ήταν ζωγραφισμένα ή λύπη, ό τρέμος, ή άγωνία για τήν άφροσύνη. Έφωγαν δέ με τήν τήν λαίμαργία κάθε τι πού έβγαίναν, πού νόμιζε κανείς, ότι δέ θά χαρταίνανε ποτέ. Ένας κούρος βγήκε στή μιά στιγμή από τή

φούρνο. Δέν ήταν και καλοντυμένος, ούτε φαίνόταν να έχει πολλά. Κοίτοξε για μιά στιγμή τή παιδά και κατόπι τή ψωμί πού κρατούσε, πήρε τή μεγάλο μαχαίρι τού φουρνάρι και έκοψε τή ψωμί τού στή φτωχά παιδά, πού τή καταβρόχθησαν πόν, τή πάρον. Δυστυχισμένα παιδιά, πότε θά άνδύσει στή πρόσωπά σας τή γέλιο!

Είναι τή δασάκι, κει κάτω στήν Κρήτη, πού μ' άφησε θύμησες άπ' τήν πού γλυκές της ζωής μου.

Είναι τή δασάκι πού με τραβούσε, κι αυτό τή κατί, δέν ήταν άλλο από τήν απλή, τή φυσική τόν όμορφιά.

Κυριαρχούσε κει μέσα τή πράσινο σ' όλες τούς άποχώσεις, κι ήταν μιά έξωση άπόλαση για τή μάτι, να τή βλέπη βουτηγμένο στο χρώμα της έπιλάδας.

Τή πού μάλιστα, σάν έμπνοσαν τή πουλιά, έδιναν με τή γλυκοκελαδημάτα τους ένα άλλο πόνο πού ζωντανό. Τή μεσημέρι πάλι, σάν τή πουλιά νερκόμενα από τή κίμα κούρνιαζαν στή παχιά φυλλώματα, και σάν τή γλυκοκελαδημάτα έπαιναν, άκούγε κανείς τή μόνονο τραγούδι τών τριτζίκιων, πού ύμνούσαν με τή δική του τρόπο τήν όμορφιά και τή γαλήνη πού ήταν άπλωμένες παντού. Κι ήταν τόσο όμορφες οι δαντέλες πού σχημάτιζαν στή γή τή κλάνια, καθώς τή άεράκι τή κουνούσε έλαφρά, γανουρίζοντας τή μ' άγνωστα σέ μιά τραγούδια.

Και τή σούρουπο, σάν έπαιναν και τή τριτζίκια, έβλεπε κανείς τή μικρό δασάκι να πέφτει στή στή στή γλυκαία του νόρνη, πού μόνον τή ξαφνικό πέταγμα κίπιας νυχτερίδας τήν έκοβε...

Κι είναι κει πού γνώρισα τήν όμορφιά της φύσης και πού θάταμα...

Κι είναι τή μικρό δασάκι, κει κάτω στή Κρήτη πού μ' άφησε θύμησες άπ' τήν πού γλυκές της ζωής μου...

Μικρός Πιλοταγος

Είνας στίς Α ο γ ο τ έ γ η :

— Έξερεις, ό Ν η ο έ α ς παίζει πιάνο με τ' ατά.

Κι εκείνος σκασιμένος στή γέλια: — Κι' έγω παίζω με τή μύτη!

Γιός τού Ψηλορείτη

Η μαμά στόν μικρό πού έφωγέει: — Έ! Γιόργο, πού πήρες τ' ατάκια μου.

Και ό μικρός κατάπληκτος: — Έγώ; και τί να τή κάνω;!

Μάτρο, Βέλος

ΑΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Αθήναι, ἡδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 28 (ἔρ. κηλ. 55-536) 24 Μαΐου 1945

ΜΕ χαρὰ βλέπω τοὺς παλιούς μου φίλους νὰ χαλαροῦνται καὶ νέους πολλούς νὰ προσέρχονται καθημέρα. Τώρα ἀρχίσαν νὰ μοῦ γράφουν κ' ἀπὸ τὶς ἐπιστολές... Τὸ «Μητροδο τῶν Συνδρομητῶν» πού ἐκάκη, σιγά-σιγά ξαναγιγνεται. Κι' ἐλπίζω νὰ εἶναι, σὲ λίγο, τόσο πλούσιο, πόσο γεμάτο, καὶ τὸ νέο δὸς ἦταν καὶ τὸ παλιό. Ξαναγιγνεται ἐπίσης, σιγά-σιγά, καὶ τὸ Ἑρμεῖο τῶν Ψευδωνύμων... Ὅλα θὰ ξαναγίνουν, ὅλα θὰ διαρθρωθοῦν. Κι' αὐτὲς οἱ μικρὲς ἐλλείψεις πὺν παρατηροῦνται, μὲ τὴν ἀλλαγὴ τυπογραφείου καὶ τὸ βιαστικὸ τύπωμα, στὰ πρῶτα φυλλάδια, θὰ λείψουν. Σιγά-σιγά, ἢ βουλεύσῃ πὺν «ἀρχισὲ ἀπ' τὴν ἀρχή», θὰ σφραῖ.

Ἐραίς, Ἰναχε, οἱ Ἀσκήσεις σου, καὶ μάλιστα γὰ τὴν ἡλικία σου θαυμάσιες. Ἀλλὰ μὴν παιδεύεσαι μὲ Στανρόλεξ, γιὰτὶ δὲν δημοσιεύω. Ἡ Ἀσκήσις αὐτὴ θὰ ἔπαινε ἄδικα πολὺν τόπο, κ' ἀκόμα θὰ φωνάζον ἀφελῆς—γιὰ νὰ μὴν πῶ κ' ἀνόητη—στὰ Διαπλασόπουλα πὺν εἶναι συνηθισμένα μὲ τόσο πῶδ σοβαρές, πῶδ ἔξυπνες καὶ πῶδ ἄραιες Ἀσκήσεις, ὅπως ἐδ' ἄλλες Δικτωτόν, οἱ Μισὲς Δέξεις καὶ οἱ ἄλλες, πὺν ἔγρασαν πῶδ τὴν ἐκλειστικότητα μὲ μῶ μακροχρόνια ἐξέλιξη, μέσα σὲ πολλὰς γενεές παιδιῶν.

Ὅχι, Ἐρωσάκη ἄελα, «χρωματιστὴ» δὲν θὰ μὲ ἴδῃς ποτὲ—σάν τὰ λαϊκὰ περιοδικὰ γὰ μεγάλους, πὺν δυστυχῶς τὰ παίρνουν καὶ παιδιὰ. Ἄν ἔπῃχαν τὰ μέσα γὰ μῶ καλλιτεχνικὴ ἔκδοση μὲ χρώματα, σὲ καλὸ χαρτί, ὅπως μερικῶν βιβλίων, εὐχαριστίως θὰ τὴν ἔκανα. Ἀλλὰ μὲ τὰ μέσα πὺν ὑπάρχουν καὶ τὸ χαρτί πὺν μοῦ δίνουν, οἱ χρωματιστὲς εἰκόνες, ὅταν πολέχουμες, μουντζοῦρες, ἀκαλαίσθητες, κ' ὀλοτελα ἀκατάλληλες γὰ παιδιὰ πὺν τώρα μορφώνεται ἡ καλαισθησία τους. Τὸ ἰδιαικό μου εἶναι πάντα τὰ παλιὰ μου ἐκείνα φυλλάδια μὲ τὶς ἄραιες εἰκόνες, τὰ καθάρὰ στοιχεῖα, τὸ καλὸ τύπωμα καὶ τὴν καλαισθητὴ σύνδεση. Οἱ περιστάσεις μὲ ἀνάγκασαν νὰπομακρυνθῶ ἀπὸ τὸ ἰδιαικό μου, ἀλλὰ σ' αὐτὸ σιγά-σιγά θὰ ξαναγυρίσω.

Χρυσάνθεμο, πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου. Ναι, τὸ ἀναγκαστικὸ ἐκεῖνο τῶν Κορυθῶν καὶ Κοινάδων ἦταν διασκειὴ τῶ «Προσάντος», πὺν δὲν ἔχει πολλὴ σχέση μὲ τὸ πρωτότυπο, κ' εἶτσι θὰ διαβάσῃς τὸ φετινὸ μυθιστορημά μου σάν κάτι καινούργιο. Θὰ εἶδες τώρα καὶ τὰ λοιπὰ Νέα τοῦ 1945 στὸ πρῶτο φυλλάδιο πὺν δὲν εἶχες λάβει. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἄλλες πὺν μοῦ ἔστειλες «ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ», νὰ μοῦ στείλῃς κ' ἄλλες Ἀσκήσεις, πολλές πὲ τετραδιο, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ πὺν προκηρύχθηκε. Ἐβχομαι περαστικά καὶ περιμένα εἰδήσεις σου.

Πιστὴ Φίλη, θὰ εἶδες τὴν ἐγκρίση τοῦ ψευδωνύμου σου. Ἀλλ' ἀφοῦ ἐπλήρωσες τετραμνητὴ συνδρομή, γὰ τὴν ἐγκρίση ψευδωνύμου ἔπρεπε νὰ στείλῃς δρ. 100. Ὅσοι ἔχω στὴ διάθεσή σου τὸ ὑπόλοιπο. Εὐχαριστῶ πολὺ γὰ ὅλα.

Καὶ σὲ, Μαῦρο Βέλος, θὰ εἶδες τὴν ἐγκρίση. Ἀλλὰ οἱ Ἀσκήσεις πὺν ἔστειλες εἶναι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ. Ἴδεις τὴν προκήρυξη στὸ 2ο φυλλάδιό καὶ συμμορφώσου.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαιώματα ἐγκρίσεως, διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἢ ἰδελφίαι τῶν δρ. 100, διὰ τοὺς ἀγοραστὰς δρ. 300. Ὅσα ψευδωνύμα ἀκούονθῶνται, ἐπὶ κ. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια, ὅσα ἐπὶ κ. ἀνήκουν, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδωνύμα : Ἑλληνόπουλο, ἄ. (10). Κεραυνός, ἄ. (Δ). Ἀμαυλλίς, κ. (ΥΚ). Σανθὴ Ποικιλίσσα, κ. (Ε.Π.). Διοτίμα, κ. (Σ.Σ.). Ἐκάτη, κ. (; ;).

Ἀνασώσεις : Πηγάσις, ἄ. Ἀυθασσός, κ. Ἐυλό Ἀπελίστη, ἄ. Ἀσχημόπαπος. Ἀσπὴ Καροῦλα, κ. Θουλιχὴ Ροδόπη, κ. Ἀλεξία Ἀργυρή, κ. Ἑλληνική Ραχοῦλα, κ. Κυκλαμῖνο, κ. Συμαίος.

Ἐλλείπει χώρου, οἱ μικρὲς ἀπαντήσεις («Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται») μένουν γὰ τὸ ἐρχόμενο.

Ἐπειὰ τῆς ἀπεργίας τῶν ἐργαζομένων τυπογράφων, τὸ φυλλάδιο τοῦτο καθυστέρησε πολλὰς ἡμέρας. Τὸ ἐρχόμενο θὰ εἶναι διπλό, μὲ δύο ἀριθμοὺς καὶ δύο ἡμερομηνίες (5-6, 2 καὶ 9 Ἰουνίου).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 208ου Διαγωνισμοῦ Ἀδελφῶν. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τοῦτου δεκάται μέχρι τῆς 28 Ἰουλίου, καὶ πρῶτα ἀκόμη, ἐπ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν δημοσιευθῶσι.

43. Δογοπαικτικὸς Δεξιολογός

—Καν' ἄλλο πρόγραμμα βρισκεται Τώρα κει-μέσα ; Πές !
—Ἐνα μονάχο ἐπιπλο...
—Τι ἐπιπλο ; — Ἴδες !

Ἄητός τῆς Ἠπειροῦ

44. Τονόλογος

Ἄν παροξύνου μείνη,
Ἄγχιρες, γοιμένες λύνει,
Μὲ τὰ πανιά του νὰ φύγη.

Ἄλλ' ἂν ὀξύνου γίνη,
Τὴν παρουσίᾳ του δίνει
Γιὰ πολλὴν ὄρα ἢ λίγη.
Ἰναχος

45. Αἰνίγμα

Ζῶο πὺν σφάζεται,
Καὶ μαγειρεύεται
Τὸ ἄροσνικό μου.

Πόση πὺν ξέρετε
Καὶ μὴ γυροῦτε
Τὸ θηλυκό μου.
Ἰναχος

46. Ψαροκόλληλον

Ν' ἀνακατασταθοῦν οἱ ἀστερισκοὶ διὰ γραμμάτων οὕτως ὥστε ν' ἀναγνωσκῶνται ἔξ' ἀρχῆς κατὰ σειρὰν : ἀρχαῖος γλῶττης, ἰχθύς, βυζαντινὸς αὐθιγκάτωρ, ρωμαῖος πολιτευτὴς, γῆσος τοῦ Αἰγαίου, μέταλλον ἔξ' οἰς εὐκαλεῖ νομίσματα, μεγαλόνησος, προφήτης.
Χρυσάνθεμον

47. Κρυπτογραφικὸν

123456789 = Ἐορτή
285832 = Νῆσος
38252729 = Μῆγας ποταμός
492829 = Προφήτης
58529 = Μυθολογικόν
6872982 = Μιστρώρολογικόν

785244 = Φυτόν ἀρωματικόν
8912385 = Κρότος
92672 = Ἐορτή

Ἄητός τῆς Ἠπειροῦ
48-52 Μαγικὸν γράμμα

Τὴ ἀντάλλαξ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις :

Μάγος, βέλος, κήπος, Πάφος, Ἄητος. Χρυσάνθεμον

53. Μικαὶ λέξεις

αχη-θησ-ποσε-ταφ-μαρ-ηροο-περ
Αἱ λέξεις αἰτια-κῆρια δνόματα, οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα—εἶναι χωρισμένα ἀκριβῶς εἰς τὰ πρῶτα τῶν ἡμῶν. Ζητεῖται νὰ συμπληρωθοῦν οὕτως, ὥστε τ' ἀρχικά τῶν συμπληρωμάτων ν' ἀποτελοῦν κατὰ σειρὰν ἀπληγὴ ἀστέρη.

Ἰναχος

54-58. Φόρδην - Μίγδην

αραξας — μπαλακακά — ανδραλαμας — σαλακα — χαράγισμα

Ν' ἀποκατασταθοῦν αἱ ἀνωτέρω πέντε λέξεις, τῶν ὁποίων ἀνακαταστάθην τὰ στοιχεῖα.

Ἰναχος

59. Ἑλλητισυμφορώνον

σαι-η
(Ἀρχαῖον γινώμενον)
Χρυσάνθεμον

60. Γεζφος

α α
α α
Α 2 κει δεστε κει !
α α
α

(Λαϊκὴ παροιμία)

Ἄητός τῆς Ἠπειροῦ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ἄν δημοσιεύετα Ἄγγελια ὑπερβαίνουσα τοὺς δεκαπέντε στίχους, καὶ μόνον μῶ τὸ καθένος εἰς κάθῃ φυλλάδιον.—Ἔως δεκά τὸ πῶδ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοιχεῖα δρ. 30. Πέραν τῶν δεκά λέξων, 3 δρ. ἢ λέξεις μὲ ἀπλὰ, 4 δρ. μὲ παρὰ καὶ 5 δρ. μὲ κεφάλαια. Ὁ χαριστὸς στίχος δρ. 20.
[Α - 7]

Μὲ τὸ ξανθόνωμα τοῦ σολονίου τῆς Διαπλασέως, χαίρετῶ ὅλα τὰ διαπλασόπουλα. Ἀλληλογραφῶ. Περιμένα γράμμα ἀπὸ ἑλούς τοὺς καλαίους ἀγαπημένους, ἀλληλογράφους. Διεύθυνσις : Νικ. Δελένδαν, Πινδάρου 40, Ἀθήνας, διὰ
Ἑλληνόπουλο

[Α - 8]

Χαιρετῶ ὅλα τὰ διαπλασόπουλα, Τολμηρὴ Ἀμαζών, Πιστὴ Ἑλληνοπούλα, περιμένα γράμμα διότι ἔχασα διεύθυνσι. Ἀλληλογραφῶ, Διεύθυνσις μου : Νικ. Σιγάλαν, Τσακάλωφ 88, Ἀθήναι, διὰ
Κεραυνόν (πρῶην Μισρὸν Ἑλληνα)

[Α - 9]

Ἡ ζωὴ ξαναρχίζει. Διαπλασόπουλα—εἰς ἀλληλογραφοῦμε ; Στείλτε : Ἰουλιαν Κομνητῶν, Λαοκακίδου 124 Καλλιθέα. Περιμένα.
Ἀσχημόπαπο

[Α - 10]

Διαπλασόπουλα—εἰς !—Ξαναμακρύνοντας στὴν κίνησή σας χαίρετῶ.
Αἰδωσσο

[Α - 11]

Μὲ τὴν ἐπανέκδοσιν τῆς Διαπλασέως στέλλω θερμὸν χαίρετόμ σ' ὅλα τὰ διαπλασόπουλα—εἰς.
Ἀρχιτοῦρος